

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।

ਸਾਹਮਣੇ ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲੈਂਟਸ

ਬਨਾਮ

ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ, 1947 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 228 ।

ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟ-ਦਾ ਸਬੂਤ-ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ-ਉਪਭੋਗਤਾ-ਲੋੜਾਂ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੂਜ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਪਾਸਰਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਾਸਰਾ ਜੈਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੈਨ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਜੈਨ ਸੰਨਿਆਸੀ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਹਾਲਾਤ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜੈਨ ਪੂਜਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪਾਸਰਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਚੇਲਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਾ ਦੇ ਪਾਠ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪਾਸਰਾ ਦੇ ਉਪਯੋਗਕਰਤਾ ਦੇ ਇੱਕਲੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਵਜੋਂ।

ਪੂਜ ਮਾਇਆ ਰਿਸ਼ੀ ਉਰਫ ਮੁਲਤਾਨੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ (1), ਰਾਘਬੀਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸੈਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲਾਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਐਸ.ਡੀ. ਬਾਹਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ ਨੇ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਨੂੰ 1943 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 326 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਨੂੰ, ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ ਨੇ ਉਪਾਸਰਾ ਪੂਜਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੈਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਤਹਿਤ 1943 ਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 326 ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਕੂਚਾ

ਤਿਵਾਰੀਆਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ, ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੇਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੰ: 3619] 11 ਅਤੇ 3620111 ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਵੇਤਾਬਰ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਜੈਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਕਾਨ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੰ: 8] 11, ਦੁਕਾਨ ਵਾਲੀ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੰ: 986363 ਹੈ। |11--ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਖਾਨ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੰ. 3667] 11 ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 9 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੂਚਾ ਤਿਵਾਰੀਅਨ ਵਿੱਚ ਉਪਾਸਰਾ ਪੂਜਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਅਤੇ 4 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।) ਅਤੇ (c) ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (a) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ 1942 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 17 ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮੈਰਗੇਜ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ।

15 ਜੂਨ, 1943 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 1943 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 37 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 15 ਮਈ 1944 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 1943 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 326 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 1944 ਦੀ "ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1169" ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ, ਐਕਸ. ਡੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਡੀ.ਬੀ., ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 1944 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1169, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਘਰ ਉਪਾਸਰਨ ਪੂਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵਕਫ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਮ ਰਾਖੀ। ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲੈਂਟ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, 1942 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 17 ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਸਨ ਅਤੇ ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਸਨ।

1943 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 326 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 22 ਫਰਵਰੀ 1946 ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ

4667) 11 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1943 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰ. 326 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 4 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਘਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ

- (1) ਕੀ ਕੂਚਾ ਤਿਵਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਉਪਾਸਰਾ ਪੂਜਨ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਵੇਤਾਂਬਰ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਜੈਨ ਦਾ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ?
- (4) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ? ਪੰਨਾ ਲਾਈ ਅਤੇ

ਹੋਰ

(5) ਜੇਕਰ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਹਰਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਸ਼ੀ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(6) ਰਾਹਤ ।

1943 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 326 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੰਬਰ 3619/11 ਅਤੇ 3620/11 ਵਾਲਾ ਘਰ ਉਪਾਸਰਾ ਪੂਜਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵ ਪੁਰਖ ਜੈਨ ਪੂਜ ਸਨ, ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜ ਸੰਨਿਆਸੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਪੈਸੇ-ਉਧਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਸੰਪੱਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਘਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਨ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੰਬਰ 3619/ 11 ਅਤੇ 3620/11 ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਮਰਪਣ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਵਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 4 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੱਭਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ। 1947, ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ।

ਵੱਲੋਂ 29 ਨਵੰਬਰ 1945, ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ , ਐਕਸਬੀਟ . ਡੀ.ਬੀ., ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੰਬਰ 3637/11 ਵਾਲਾ ਘਰ ਅਮਾਨਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 22 ਫਰਵਰੀ 1946 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 3637/11 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 3637/11 ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਲਿਖਤੀ ਜੁਆਬ ਦਾਅਵਾ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਹੈ। ਨੰਬਰ .8/11 ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਏ) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਕਲ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਏ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੁਕਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਨਾ ਲਾਲ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਮੈਂ 1939 ਵਿੱਚ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਹ ਦੁਕਾਨ ਵੈਦ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਸੀ।”

ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਖੰਡਨ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਏ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੁਕਾਨ ਸੰਪਤੀ ਵਾਲੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਸੀ।

ਲਿਖਤੀ ਜੁਆਬ ਦਾਅਵਾ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਚ) ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ, Exh. ਡੀ. 20, ਕਨਹਾਯਾ ਰਿਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ। ਕੇਸਰਾ ਦੇਵੀ 10 ਜਨਵਰੀ, 1865 ਨੂੰ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਨੁੱਈਆ ਰਿਖ ਨੇ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਦੁਕਾਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਕਨਹਾਇਆ ਰਿਖ ਨਾਮਵਰ ਡਾਕਟਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ-ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਸਬੀਟ. ਡੀ. 25 ਅਤੇ ਡੀ. 14. ਲਾਲਾ ਉਤਮ ਚੰਦ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 22, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੋਸ਼ੇ ਰਿਖ ਦਵਾਈ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਫੀਸ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ, (1) ਕੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਉਪਾਸਰਨ ਪੂਜਨ ਹੈ। ਕੁਚਾ ਤਿਵਾਰੀਅਨ ਅਤੇ (2) ਕੀ ਉਪਾਸਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਵੇਤੰਬਰ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਜੈਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਜ ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਉਸ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ ਹਨ?

ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰੇ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੰਬਰ 3619/11 ਅਤੇ 3620/11 ਵਾਲਾ ਘਰ ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਜਨੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰੇ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਸੰਬਤ ਬਿਕਰੀਮੀ 1891 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜਾਂਚ

ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸਨੇ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰੇ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਸੰਪਤੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

- (1) ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੈਨ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; -
- (2) ਇਹ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੂਜੀਆਂ ਕੋਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਾਸਰਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;
- (3) ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਕਨ੍ਹਈਆ ਰਿਖ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਚੇਲਾ ਕੋਲ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ
- (4) ਕਿ ਉਪਾਸਰਾ ਕਨ੍ਹਈਆ ਰਿਖ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਥਾ ਦੇ ਪਾਠ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਨਹਯਾ ਰਿਖ ਜਿਸਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਨੇ ਦਵਾਈ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ-ਇੰਡਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਲਾਲਾ ਮੇਹਨ ਲਾਲ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2, ਲਾਲਾ ਹਰਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3, ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਵਿਸਾਖੀ ਰਾਮ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.4, ਅਤੇ ਐਕਸਬੀਟ ਡੀ. 14 ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ, ਐਕਸਬੀਟ ਡੀ. 15, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੀਪ ਚੰਦ, ਹਰਨਾਮ ਰਿੱਖ ਅਤੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਰਿਖ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 300. ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੀਪ ਚੰਦ, ਹਰਨਾਮ ਰਿੱਖ ਅਤੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਰਿਖ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਦੀਪ ਚੰਦ, ਹਰਨਾਮ ਰਿਖ ਅਤੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਰਿਖ, ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ, ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੁਦਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਊਨ ਦੇ ਸਵਤੰਬਰ ਜੈਨ ਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਸਮਰਪਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਿ ਕਨਹਯਾ ਰਿਖ, ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਰਿਖ ਅਤੇ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਜੈਨ ਪੂਜਕ ਸਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਐਕਸਹਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਸਬੀਟ. ਪੀ. 15/4, ਡੀ. 1, ਡੀ. 4, ਡੀ. 10, ਡੀ.26 ਅਤੇ ਡੀ. 28. ਐਕਸਬੀਟ ਪੀ. 1, ਡੀ. 11/ਏ., ਡੀ. 12/ਏ., ਡੀ. 5, ਡੀ. 6 ਅਤੇ ਡੀ. 9, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪੂਜ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੈਨ ਪੂਜਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰਕ ਸਮਾਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਕਸਬੀਟ ਵਿੱਚ. ਪੀ. 2/1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਘਰ ਨੂੰ ਉਪਾਸਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਨੂੰ ਉਪਾਸਰਾ ਅਤੇ ਕਨਹਯਾ ਰਿਖ, ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਰਿਖ, ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਅਤੇ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਜੈਨੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਵਰਗ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪੂਜ ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜ ਪੂਜ ਸਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਉਪਾਸਰਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟ ਸੀ।

ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਾਸਰਾ ਵਕਫ਼ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਗੈਰ-ਜੈਨ ਦਾ ਘਰ ਵੀ ਉਪਾਸਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੂਜ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਉਪਾਸਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ♦

ਹੁਣ, ਸੂਟ ਵਾਲਾ ਘਰ ਇੱਕ ਚਾਰ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਲਾ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2, ਅਤੇ ਪੂਜ ਹਰਸ਼ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਜੈਨ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਦੇਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਮੂਰਤੀ ਸੀ ਜੋ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾਕ ਜੈਨੀਆਂ ਦਾ ਮੰਦਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1944 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1169 ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਸਵੇਤੰਬਰ ਜੈਨ ਸਨ, ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਜਾਂ ਕੋਲ ਸੀ, ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਚੇਲਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਰ ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਸਵੇਤੰਬਰ ਜੈਨ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੂਜੀਆਂ, ਯਾਨੀ ਜੈਨ ਸੰਨਿਆਸੀਆਂ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੂਜ ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ।

ਅਗਲੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ, ਇਹ ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਿਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੂਜ ਮਾਇਆ ਰਿਸ਼ੀ ਉਰਫ ਮੁਲਤਾਨੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਵਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਚੇਲਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ

ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹੋਣ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ”।

1944 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1169 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 1943 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੰ. 326 ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਘਰ ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਹਾਲਾਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪੂਜ ਮਾਇਆ ਰਿਸ਼ੀ ਉਰਫ਼ ਮੁਲਤਾਨੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ (1) ਵਿਚ ਹੈਰੀਜ਼ ਸੀ.ਜੇ. (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ., ਸਹਿਮਤ) ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਉਸਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ”

ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਚੇਲਾ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਤਰਾਅ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜੈਨ ਪੂਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਮਰਪਣ, ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਜੈਨ ਸੰਨਿਆਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਉਪਭੋਗਤਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਾਸਰਾ ਨਾਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਘਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਪਣ ਜਾਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਦਾ ਚੇਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ-1 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ, ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਪਾਸਰਾ ਜੈਨ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੈਨ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਜੈਨ ਸੰਨਿਆਸੀ ਉਪਾਸਰਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ

ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਜੈਨ ਸੰਨਿਆਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਸਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਉਚਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਲਾਲਾ ਵਿਸਾਖੀ ਰਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੂਜ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਘਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਤਾਲਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਜਾ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਦੂਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਹੰਸ ਰਾਜ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 20, ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੂਜਾ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਾਸਰਾ ਦੀ। ਉਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜੈਨ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਪਾਸਰਾ ਧਰਮਾਰਥ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੂਜ ਜੈਨੀ ਨੂੰ ਉਪਾਸਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਹੰਸ ਰਾਜ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 20, ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਉਪਾਸਰਾ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਿ ਇੱਕ ਪੂਜ ਇੱਕ ਜੈਨੀ ਨੂੰ ਉਪਾਸਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਪਾਸਰੇ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ।

ਲਾਲਾ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੈਨ, ਲਾਲਾ ਹਰਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਵਿਸਾਖੀ ਰਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੂਜ ਹਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਨੇ ਦਵਾਈ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ। ਲਾਲਾ ਉੱਤਮ ਚੰਦ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 22 ਨੇ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲਦੇ ਸਨ। ਐਕਸਬੀਟ ਡੀ. 25 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਜ ਕਨਹਾਇਆ ਰਿਖ, ਪੂਜ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਰਿਖ ਅਤੇ ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਨੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਉਪਾਸਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਹਨ ਪਰ ਜੈਨ ਪੂਜਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜੈਨ ਦੇਵਤੇ ਜਾਂ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਪੇਂਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰੀਕਿਸ਼ਨ ਰਿਖ ਨੇ ਉਪਾਸਰੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਲਕਣ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਪੂਜ ਕਨਹਾਇਆ ਰਿਖ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਰ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੰਗਾ ਦੇਵੀ 13 ਅਕਤੂਬਰ 1868 ਨੂੰ, ਦਾਤ ਦੇ ਕੇ, ਐਕਸਬੀਟ ਡੀ. 4. ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਨ੍ਹਈਆ ਰਿਖ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਘਰ ਇੱਕ ਉਪਾਸਰਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਮਿਕ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਲਈ ਇਸਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ। ਰਘਬੀਰ ਲਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸੈਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਸਰ ਜਾਰਜ ਰੈਂਕਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ:—

"ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਉਸਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਅਪਾਹਜਤਾ ਲਾਏ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ, ਕਨੂੰਈਆ ਰਿਖ ਇੱਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਿਖ ਅਤੇ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਨੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਤਪੱਸਿਆ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਨੂੰਈਆ ਰਿਖ, ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਿਖ ਅਤੇ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਸੰਨਿਆਸੀ ਸਨ।

ਹੁਣ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਅਤੇ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਿਖ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਸਰਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਾਸਰਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪੂਜ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਜ ਘਰ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਵਲੀ ਰਾਮ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 7, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਾਲਾ ਵਿਸਾਖੀ ਰਾਮ, ਪੰਨਾ 4 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਥਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕਿ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਿਖ ਰਖਿਆ ਮਸਤਕਿ ॥ ਹਰ ਕੋਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਅਕ ਵਜੋਂ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਨਕਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਸ. ਪੰਨਾ 14. ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੈਨ ਸਾਧੂ ਉਸ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਘੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜੈਨ ਸੰਨਿਆਸੀ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੇਸ਼ੋ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਜੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਕਿ ਉਪਾਸਰਾ ਨਾਮਕ ਘਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ।

ਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲਾ ਘਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਸਬੀਟ ਪੰਨਾ 8, ਪੰਨਾ 2/1, ਪੰਨਾ 3, ਪੰਨਾ 1 ਅਤੇ ਡੀ.1.

ਐਕਸਬੀਟ ਪੰਨਾ 3 1933 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 931 ਵਿੱਚ ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ। 'ਲਿਖਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“ਕੋਠਰੀ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨੰਬਰ 3619 ਮਕਾਨ ਨੰ: 3620 ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਗੱਦੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ।

ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਰਘਬੀਰ ਲਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸੈਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਸਰ ਜਾਰਜ ਰੈਂਕਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਗੱਦੀ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢਿੱਲੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇੱਕ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗੱਦੀ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਦਾ ਮਾਣ. ਇੱਥੇ ਸ਼ਬਦ 'ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਦੇ' ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਕੰਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਉਠਾਉਣ ਜਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਪੈਸਾ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ"।

ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਕਥਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ 'ਗੱਦੀ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹਿਕਮਤ ਦੀ ਗੱਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ, ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਹਨ, ਕਿ ਕਨਹਯਾ ਰਿਖ, ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਿਖ ਅਤੇ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਨੇ ਦਵਾਈ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਐਕਸਬੀਟ ਪੀ. 2/1, ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:- .

“ਮੈਂ ਜੰਡਿਆਲੇ ਦੇ ਪੂਜ ਰਾਜ ਰਿਸ਼ੀ ਜੀ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹਾਂ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ 2 ਮਈ, 1931 ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ। ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਿੜਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਖਿੜਕੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ (ਹਰਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਗਿਆਨ ਚੰਦ, ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ, ਭਾਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਉਕਤ ਵਿੰਡੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ' ਉਕਤ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਗੱਦੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੂਚਾ ਤਿਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਘਰ ਨੂੰ ਉਪਾਸਰਾ ਜਾਂ ਪੂਜ ਦਾ ਘਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੰਬਰ 3620111 ਹੈ। * * * *

ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਬੀਟ ਪੀ. 2/1, ਪੂਜ ਹਰਸ਼ ਰਿਸ਼ੀ, • ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖਾਨਾ ਸੁਮਾਰੀ ਨੰਬਰ 3620/11 ਵਾਲੇ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਘਰ ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਤੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਮਝੌਤਾ, ਐਕਸਬੀਟ ਪੀ. 2/1, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਸੂਟ ਵਾਲਾ ਘਰ ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਸੀ।

ਐਕਸਬੀਟ ਪੀ. 8 ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਦੀ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1931 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਾਨ ਸੁਮਾਰੀ ਨੰਬਰ 3619/11 ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। 3620/11. ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਵਸੀਅਤ,

ਐਕਸਬੀਟ ਪੀ. 8, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ।

ਐਕਸਬੀਟ D. 1/A ਪੂਜ ਕੇਸ਼ੋ ਰਿਖ ਦੀ ਆਖਰੀ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ Exh ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। D. 1/A ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“ਮੈਂ ਪੂਜ ਹਰਿਕਿਸ਼ਨ ਰਿਖੀ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਸੂਰ, ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸੰਸਥਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਮਾਲਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।”

ਮੂਲ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲਾਈਨਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ:-

“ਮੈਂ ਪੂਜ ਹਰਿਕਿਸ਼ਨ ਰਿਖੀ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਸੂਰ, ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹਾਂ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

1940 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. XVII ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) (f) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰਾਂ ਸਮੇਤ ਜਨਤਕ ਪੂਜਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਚੈਰਿਟੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਸਬੀਟ ਡੀ. 13 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਘਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਾਸਰਾ ਜੈਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਟਰੱਸਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ 1947 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 228 ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਖੇਸਲਾ ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਲੂਥਰਾ,
ਅਨੁਵਾਦਕਰਤਾ ।